

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.il

חולין דף סו.

איך דרשינן מהפסוק:

"את זה תאכלו מפל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו, וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים" וגו', להתיר שרץ המים שאין לו סנפיר וקשקשת - בכלים בורות שיחין ומערות?

מה היא הדרשה?	
לרבות בורות שיחין ומערות ¹	את זה תאכלו מפל אשר במים (תאכלו קמא)
להתיר בכלים ²	כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים
איצטריך ליה לגופיה ³	אתם תאכלו (תאכלו בתרא)
להתיר בכלים	וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים
לאסור בחריצין ונעיצין	"במים" "במים" "בימים ובנחלים" - כלל ופרט וכלל ⁴

¹ שיכול לשחות ולשתות בהם אף שבולע עם שתייתו לשרץ המים שאין לו סנפיר וקשקשת - מותר, דריבתה תורה, "מכל אשר במים" - דכל מה שיש במים - מותר.

² ודרשה זו נאמר פעמיים, כיון שאם היינו לומדים רק מהפסוק הראשון שכתוב בו "סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים", הייתי יכול לומר להיפך שבכלים אפי' אם יש לו סנפיר וקשקשת - ג"כ לא, ולכך דרשינן מהפסוק השני שכתוב בו "וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים שקץ הם לכם", ושם גם אומר בימים ובנחלים למעט כלים, ועל כרחך למעט כלים הכוונה - שהשרצים שנמצאים שם אף שאין להם סנפיר וקשקשת - נאכלים. ושני פסוקים אלו נקראים אחד סתום ואחד מפורש ולקמן (דף סז.) נחלקו איזה מקרא חשוב סתום ואיזה מפורש.

³ ופירש"י בד"ה שיכול, דאף שלכאורה מן הדין היה להשאיר ל"תאכלו" קמא לגופיה, ותאכלו דסיפא לדרשה, מ"מ כיון שלא היינו יכולים לדרוש מ"תאכלו" דסיפא להתיר בורות שיחין ומערות, כיון שלא כתוב שם מכל אשר במים, לכן דריש זאת מ"תאכלו" קמא.

⁴ ואף שהם שתי כללות הסמוכין זה לזה, מ"מ אמרינן במערבא שאפשר להטיל פרט ביניהם ולדונם בכלל ופרט וכלל, ואין אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש מים נובעים - ואיתרבו חריצין ונעיצין לאיסורא.